

Відповідно до розділу IV ст. 1 порядку взаємодії поліцейських з державними, приватними виконавцями при проведенні виконавчих дій, поліцейські залучаються державними, приватними виконавцями для забезпечення публічної безпеки і порядку, запобігання, припинення кримінальних та адміністративних правопорушень, ужиття заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю державних, приватних виконавців, фізичних осіб, що виникли при проведенні виконавчих дій у випадках:

- примусового проникнення виконавця до житла чи іншого володіння фізичної особи;
- виконання постанови державного, приватного виконавця про розшук транспортно-го засобу боржника;
- примусового виселення боржника;
- примусового вселення стягувача;
- усунення перешкод у користуванні приміщенням (житлом).

Залучення для проведення виконавчих дій працівників поліції здійснюється за вмотивованою постановою виконавця, яка надсилається керівнику територіального органу поліції за місцем проведення виконавчої дії (абзац другий частини четвертої статті 18 Закону України «Про виконавче провадження», пункт 2 розділу II Інструкції з організації примусового виконання рішень). Визначення в законодавстві саме постанови виконавця як підстави залучення працівників поліції до участі у здійсненні виконання рішень заслуговує на увагу в тому контексті, що подеколи не виконавець, а суд санкціонує вчинення певних виконавчих дій чи можливості подальшого вчинення певних виконавчих дій (наприклад, суд санкціонує розшук боржника-фізичної особи, дитини, суд санкціонує привід боржника. При цьому, як видається, сам по собі привід не є виконавчою дією, а є необхідною передумовою вчинення в подальшому виконавцем виконавчих дій після фактичного приводу боржника-фізичної особи до виконавця.).

Кирило Недря,
завідувач кафедри
гуманітарних дисциплін
та психології поліцейської діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат історичних наук

ПРОЕКТ «КАПЕЛАНСЬКИЙ ПАТРУЛЬ» В НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІЦІЇ – ПРАКТИКА РЕАЛІЗАЦІЇ

У світовій практиці правоохоронних структур є доволі усталеною практикою наявність капеланів, які не лише надають духовну підтримку (як зазвичай вважається), а і виступають у ролі кризових психологів, тим самим виконуючи цілком професійно саме світську функцію у зазначених структурах. Особливо виокремлюються у цьому сенсі такі країни як Сполучені Штати Америки та Канада, які і виступають чільними та постійними партнерами реформ правоохоронних органів в Україні. У цих державах капелани не лише забезпечують вищезазначений функціонал, а і навіть залучаються до проведення поліцейських спеціальних операцій: як контактери, переговірники, психологи.

У відповідності до зазначених моделей, та в межах розвитку інститутів громадянського суспільства, починаючи з листопада 2018 року було розпочато проект співпраці з вітчизняними капеланами на базі Управління патрульної поліції Донецької області (надалі - УПП).

Фактори служби патрульних, які стали вирішальними при прийнятті рішення щодо реалізації зазначеного проекту:

- Постійний негатив, який сприймають патрульні на лінії;
- Проблеми в сім'ях, як побутового так і психологічного характеру;
- Шокові та стресові ситуації, пов'язані із загибеллю/травмуванням людей;
- Проблеми комунікації в колективі та потреба розвантаження та врегулювання внутрішньокolleктивних конфліктів;
- Невдячність та несприйняття служби поліцейського, певною кількістю суспільства;

- Конфліктні та «важкі» працівники в колективі;
- Невдоволеність якістю виконуваної роботи, що відображається на мотивації.

Зважаючи на все вищезазначене, потреба у належному психологічному супроводі та підтримці є нагальною, оскільки має відображення не лише у психологічних втратах, а й, цілком реальних, фінансово-економічних для бюджету. Зазначені фактори є стресорами для поліцейського, який у сучасних умовах і так зазнає посиленого тиску. Наслідком цього є суттєво пришвидшена професійна деформація співробітників через вигоряння та низку інших ефектів, що призведе до суттєвого зниження ефективності праці співробітника, а у подальшому і звільнення, коли буде пройдено відповідну точку не повернення. Таким чином, правоохоронні органи відчувають суттєвий кадровий голод, а також постійну потребу у нових співробітниках, підготовка яких вартує бюджету суттєвих коштів.

За таких обставин, робота з особовим складом, зокрема в межах капеланського служіння, може суттєво збільшити строк служби правоохоронця та зменшити бюджетне навантаження.

Спираючись на міжнародний досвід капеланської служби, в Північній Америці, було отримано запрошення делегувати деяких командирів, разом з вітчизняними капеланами, безпосередньо до США.

Після проходження базових тренінгів, проведення бесід з начальниками поліцейських управлінь та окремими шерифами, стало зрозуміло, що капеланська служба - один з невід'ємних факторів морально-психологічного забезпечення працівників їхніх управлінь.

Капелани – це підготовлені волонтери (чоловіки та жінки), які мають досвід душепасторського служіння та, фактично навичок психологічної роботи в кризових ситуаціях, або досвід служби в правоохоронних підрозділах. Вони проходять навчання в громадських капеланських організаціях незалежно від своєї конфесії.

Програма базової капеланської підготовки триває 40 годин. Капелан самостійно подає власну кандидатуру в місцеве управління, де комісія розглядає його заяву та рекомендацію організації яку він представляє. Капелан має не менш ніж 10 годин на місяць допомагати своєму управлінню. Допомога виглядає наступним чином:

- За проханням працівників, проводить особисті бесіди, зустрічі та дебрифінги;
- Надихає поліцейських короткою промовою, під час шиккування;
- При спільному патрулюванні, надає допомогу постраждалим або вступає в діалог з населенням;
- Повідомляє про смерть родичів загиблих;
- Проводить заняття з тимблдингу та комунікації;
- Організує спільні соціальні програми для налагодження відносин з громадами;
- Приймає участь в організації тематичних заходів для сімей правоохоронців.

Капелана можна розцінювати як позаштатного помічника психолога та керівника підрозділу.

Пілотний проект ГФ «Капеланський патруль», за час існування отримав значну підтримку серед особового складу, від місцевих громад, від інших правоохоронних підрозділів та міжнародних партнерів.

Підрозділи першої лінії контакту, є найкращими для залучення капеланів. Капеланські організації можуть бути зареєстровані як громадські формування, тому що саме цей статус надає законодавче право їхнім членам допомагати поліцейським під час несення служби та виконання службово-бойових завдань.

В УПП Донецької області були започатковані та проведені наступні спільні заходи:

- «Різдво з копом»;
- «Шопінг з копом»;
- Тренінги з тимблдингу;
- Сімейні вечори;
- Міжнародні табори;
- Онлайн та офлайн семінари з колегами США та Канади.

Також капеланами здійснювалася періодична робота з особовим складом та населенням в межах проекту «Тонка синя лінія». За кошти зібрані капеланами була відремонтована та обладнана кімната відпочинку для патрульних.

Таким чином, безумовно зазначений проект не може розглядатися як самостійна складова у структурі, але за умов достатньо символічного світосприйняття нашими громадами, а також необхідністю розбудови служб психологічної підтримки в правоохоронних

структурах, зазначений проект може бути додатковим інструментом підтримки як поліцейської діяльності так і самого співробітника, фактично підвищуючи якість виконання службово-бойових завдань (що вже доведено в умовах АТО/ООС) та самих строків служби штабних одиниць.

Віталій Покайчук,
завідувач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ПЕРЕДУМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ СКАНДИНАВСЬКОЇ МОДЕЛІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДКУ В УКРАЇНІ

Фундаментальним правом в демократичній державі є право голосувати та обирати [1, ст. 70]. Водночас є право висловлювати свою думку і, роблячи це мирно, збиратися з іншими людьми для вираження своєї думки [1, ст. 39]. Ці права, поміж інших, визначаються Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, ратифікованою Верховною Радою України [2].

Згідно з Конституцією України норми Конституції України є нормами прямої дії [1, ч. 3 ст. 8]. Вони застосовуються безпосередньо незалежно від того, чи прийнято на їх розвиток відповідні закони або інші нормативно-правові акти [3].

Право громадян збиратися мирно, без зброї і проводити збори, мітинги, походи і демонстрації, закріплене в статті 39 Конституції України, є їх невідчужуваним і непорушним правом, гарантованим Основним Законом України [3].

Проблематика забезпечення національної безпеки належать до найважливіших, найскладніших багатоаспектних та інтегральних явищ суспільного і політичного життя.

Тим не менш загрози національній безпеці, як явища, тенденції і чинники, що унеможливають чи ускладнюють або можуть унеможливити чи ускладнити реалізацію національних інтересів (важливі інтереси людини, суспільства і держави, реалізація яких забезпечує державний суверенітет України, її прогресивний демократичний розвиток, а також безпечні умови життєдіяльності і добробут її громадян [4, п. 10 ч. 1 ст. 1]) та збереження національних цінностей України [4, п. 6 ч. 1 ст. 1], особливо гостро проявились у 2013-2014 роках. Що дало поштовх до пошуку нових підходів сприйняття та розуміння сутності, бачення структурних і функціональних компонентів загальної системи забезпечення національної безпеки в умовах антагоністичних намірів Російської Федерації, посягання на державний суверенітет України, спроби повалення демократичного конституційного ладу.

В свою чергу події, що розгортаються останнім часом у більшості країн світу та пов'язані з масовими безладами, загрозою публічній безпеці та груповими порушеннями публічного порядку, а подекуди (США; Французька Республіка) стали реальною загрозою національній безпеці та збереженню національних цінностей потребують, зокрема, формування нового підходу до забезпечення публічної безпеки і правопорядку та нормативно-правового врегулювання низки проблемних питань службово-бойової діяльності сил безпеки, загалом.

На сьогодні ні на законодавчому рівні, ні на рівні підзаконних нормативно-правових актів питання розстановки сил та засобів, форм та методів попередження, припинення, протидії та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій пов'язаних з неправомірними діями правопорушників під час реалізації конституційного права на мирні зібрання не врегульовано. А те, що мирні зібрання, мітинги, демонстрації, протести, футбольні матчі створюють загрозу публічній безпеці, постійно трансформуються (або можуть призвести) у групові порушення публічного порядку чи масові безлади є аксіомою. Підтвердженням зазначеної аксіоми є і події у США та Французькій Республіці, які стали реальною загрозою національній безпеці та збереженню національних цінностей.

Із втратою чинності Настанови про дії органів, підрозділів ОВС, з'єднань військових